

คู่มือ

การใช้และการประเมินตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ในหน่วยงานภาครัฐ

คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมจริยธรรมและวิถีประชาธิปไตย

สภาพัฒนาการเมือง

หนังสือคู่มือการใช้และการประเมิน ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล

ISBN.....

พิมพ์ครั้งที่ 1 วันที่...

จำนวน เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรม ของหอสมุดแห่งชาติ

บรรณาธิการ พท.พญ.กมลพรรณ ชีวพันธ์ศรี

ที่ปรึกษา อาจารย์ อนันต์ธานี นามเมือง

กองบรรณาธิการ นายโกศล พรหมช่วย

นายนิพนธ์ เสวตะคุณ

นายเฉลิมรัตน์ เกษรสกุล

นายสมโชค จันทร์ทอง

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ

อาจารย์เกษรา รื่นภิรมย์

ผู้ประสานงาน นางสาว วรรณฤดี วงษ์ผึ้ง

ลิขสิทธิ์... สถาปนากการเมือง

พิมพ์ที่....

จัดพิมพ์ โดย...สำนักงานสถาปนากการเมือง สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

อาคาร รัฐประศาสนภักดี เลขที่ 120 หมู่3 ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

หนังสือคู่มือการใช้ และการประเมินผลตัวชี้วัดธรรมภิบาล ที่ท่านกำลังถืออยู่นี้ คณะทำงานโครงการ ใน คณะกรรมการส่งเสริมจริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย สภาพัฒนาการเมือง ได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างในการ นำไปใช้ หรือเพื่อการต่อยอด สำหรับการชี้วัดธรรมภิบาลในหน่วยงานรัฐ ซึ่งในขั้นพื้นฐานมีอยู่หกตัวชี้วัดหลัก และมีตัวชี้วัดย่อย อีก 58 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดมีตัวอย่างการประเมิน เอกสารประกอบ และวิธีการใช้ ซึ่งหน่วยงาน สามารถนำไปประยุกต์ หรือพัฒนาต่อยอดต่อไปได้

คณะทำงานขอขอบคุณ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล และคุณ วิศิษฎ์ ชัชวาลทิพากร ที่กรุณาให้นำตัวชี้วัดธรรมภิบาลจาก หนังสือทศธรรมที่ท่านได้จัดทำกับคณะมาเป็นต้นแบบในการพัฒนา และขอขอบคุณ อาจารย์อนันต์ธานี นาม เมือง อาจารย์เกษรา รื่นภิรมย์ ที่กรุณาช่วยจัดทำและชี้แนะ คณะทำงาน ขอขอบคุณ นางสาววรรณฤดี วงษ์ผิ้ง ที่ ช่วยประสานงานพื้นที่ นำร่อง ให้งานสำเร็จลุล่วง ได้ทันเวลา

ขอขอบพระคุณ ประธานสภาพัฒนาการเมือง ศ.ดร.สุจิต บุญบงการ ที่กรุณาสนับสนุน การจัดทำคู่มือฉบับนี้ ให้สำเร็จ ขอขอบพระคุณ ศ.พิเศษดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ประธานคณะกรรมการส่งเสริมจริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย ที่กรุณาผลักดันให้การดำเนินการตามโครงการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และสุดท้ายขอขอบคุณคณะทำงาน ที่กรุณา ผลักดันและร่วมดำเนินการให้หนังสือนี้เสร็จทันเวลา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือคู่มือนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นๆ ในการชี้วัดธรรมภิบาล ควบคู่กับการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อยังประโยชน์ต่อประเทศชาติ และประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ต่อไป

คำนิยม

สภาพพัฒนาการเมือง มีภารกิจสำคัญในการพัฒนาการเมือง กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ภายใต้แผนพัฒนาการเมือง โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานต่างๆ ได้นำหลักธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง

คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย สภาพพัฒนาการเมืองตระหนักใน ความสำคัญของภารกิจสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงมุ่งมั่นที่จะให้หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ มีธรรมาภิบาลทางการเมืองและการบริหาร อีกทั้งมีการดำเนินงานที่มุ่งเน้นสาธารณประโยชน์เป็นหลัก แต่เนื่องจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ และการประเมินระดับธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม เป็นเรื่องที่จะต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย สภาพพัฒนาการเมือง จึงได้จัดทำ “คู่มือการใช้และการประเมินตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ในหน่วยงานภาครัฐ” ขึ้น เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานต่างๆ ได้ใช้ยึดถือปฏิบัติหรือนำตัวอย่างไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยคู่มือนี้ได้กำหนดตัวชี้วัดตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า รวม 58 ตัวชี้วัด อธิบายวิธีการนำไปปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนอย่างชัดเจน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการ การจัดทำแผนส่งเสริมธรรมาภิบาลในหน่วยงาน การติดตามประเมินผล ตลอดจนการกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละหลัก ธรรมาภิบาลและแต่ละตัวชี้วัด พร้อมยกตัวอย่าง

ขอชื่นชมคณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย สภาพพัฒนาการเมือง และคณะทำงานทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันโท แพทย์หญิงกมลพรรณ ชีวพันธ์ศรี บรรณาธิการ ที่มีความตั้งใจจริงทุ่มเทสรรพกำลังและเวลา จนคู่มือฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์สามารถนำไปใช้เป็นคู่มือในการใช้และประเมินตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐได้อย่างเต็มรูปแบบ แต่ธรรมาภิบาลจะเกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนในหน่วยงานใด จำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรในหน่วยงานนั้นจะต้องมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะให้ธรรมาภิบาลเกิดขึ้นในหน่วยงานอย่างแท้จริงเป็นสำคัญ

ศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบงการ
ประธานสภาพพัฒนาการเมือง

31 สิงหาคม 2555

คำนิยาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองด้วยการเน้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเมืองเพื่อเป็นฐานรากของการบริหารการพัฒนาประเทศ

หมวดที่ 5 ของรัฐธรรมนูญว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตราที่ 78 ได้กำหนดให้รัฐต้องกำหนดแนวนโยบายการดำเนินการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการพัฒนาประเทศไว้ในหลายๆ มิติที่สำคัญของการดำเนินการบริหารงานไว้ถึง 8 ประการใน (4) เน้นให้มีการจัดระบบการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งก็ต้องรวมถึงประชาชนด้วย เพราะรัฐได้กำหนดถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชนในการดำเนินงานทางการเมือง และการบริหารการพัฒนาประเทศ (หมวด 7) ทั้งนี้ระบบหนึ่งของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น คือการกำหนดไว้ในมาตรา 78 (7) ที่กำหนดให้รัฐต้องมีแผนพัฒนาการเมือง โดยให้มีการจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมือง ให้มีหน้าที่ติดตามสอดส่องการดำเนินการพัฒนาการบริหารการพัฒนาประเทศอย่างเคร่งครัด และโปร่งใส เป็นธรรม

สภาพพัฒนาการเมืองมีมติให้คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรมและวิถีประชาธิปไตย และคณะกรรมการภาคประชาสังคมร่วมกันหาแนวทางพัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการดำเนินการบริหารการพัฒนาประเทศขององค์กรภาครัฐ ได้แก่ องค์กรบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนการปกครองท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาชน

คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย ได้รวบรวมแนวความคิดทิศทางการติดตามตรวจสอบ โดยนำกรอบการดำเนินงานธรรมาภิบาลมาเป็นฐานการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการ ภาคประชาสังคมเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐ โดยนำผลงานวิจัยของสถาบันพระปกเกล้ามาเป็นต้นแบบ เพื่อหาจุดดี จุดเด่น และจุดด้อย แล้วคณะกรรมการเสริมสร้าง วัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย นำผลการพัฒนานี้มาวิเคราะห์ แล้วประมวลเป็นกรอบการกำหนดตัวชี้วัดธรรมาภิบาล และการใช้ธรรมาภิบาล ด้วยการระดมความคิดภาควิชาการ ผู้ชำนาญการ ผู้นำชุมชน องค์กรกลุ่มการเมือง แล้วสรุปเป็นกรอบตัวชี้วัดและการใช้ธรรมาภิบาลเพื่อการติดตามตรวจสอบ การบริหารการพัฒนาประเทศของหน่วยงานต่างๆ แล้วจัดพิมพ์เป็น คู่มือการใช้และประเมินตัวชี้วัดธรรมาภิบาล โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาพพัฒนาการเมือง เพื่อเป็นคู่มือแก่องค์กรภาครัฐทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่นและภาคประชาชนใช้ในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อเป็นการประเมินเกณฑ์มาตรฐาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความสัมฤทธิ์ผลการดำเนินงานของ

องค์กร และยังหวังให้องค์การประชาสังคมใช้ในการประเมิน จริยธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรมการบริหารงานของภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคประชาชน เพราะองค์กรระดับท้องถิ่นนี้คือฐานรากของการพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ที่สภาพพัฒนาการเมืองมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องเสริมสร้างความถูกต้องเหมาะสม เป็นธรรม เอกลักษณะ และอัตลักษณ์ของการพัฒนาการเมืองของประเทศไทยในภาพรวมของประเทศ

คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตยจึงหวังว่าหนังสือคู่มือนี้จะเป็นประโยชน์แก่ทุกๆหน่วยงานที่จะนำไปใช้ และจะเป็นโอกาสที่สภาพพัฒนาการเมืองและหรือองค์กร องค์กรอื่นๆจะได้ทำการประเมิน หรือ วิจัยเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของตัวชี้วัดและวิธีการใช้หลักธรรมาภิบาลต่อไป

ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี

ประธานคณะกรรมการส่งเสริม วัฒนธรรม จริยธรรมและวิถีประชาธิปไตย

	หน้า
คำนำ	(1)
คำนิยม	(2)
สารบัญ	(4)
บทนำ	1
แนวทางการนำตัวชี้วัดชมรมมาภิบาลไปปฏิบัติ	13
การแต่งตั้งคณะกรรมการ	
การจัดทำแผนส่งเสริมชมรมมาภิบาลในหน่วยงาน	
การติดตามประเมินผล	
การติดตามประเมินผลการนำตัวชี้วัดชมรมมาภิบาลไปปฏิบัติ	
เกณฑ์การพิจารณาน้ำหนักของหลักชมรมมาภิบาล	
เกณฑ์ตัวชี้วัดหลักชมรมมาภิบาลพื้นฐาน	
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
โครงการนำตัวชี้วัด ชมรมมาภิบาลสู่การปฏิบัติ ในหน่วยงานรัฐ	
รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ	
ตัวอย่างโครงการที่สอดคล้องกับการนำตัวชี้วัดหลักชมรมมาภิบาลไปปฏิบัติ	
พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้วางระบบบริหารบ้านเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีกลไกในการตรวจสอบระบบการเมือง และระบบราชการให้ใช้อำนาจอย่างชอบธรรมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร บ้านเมืองมากขึ้น เพื่อจัดความทุจริตในบ้านเมือง ทำให้มีการกล่าวถึงหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) กันมากขึ้นและพยายามหยิบยกมาใช้ในระบบราชการของไทย โดยในปี พ.ศ.2542 รัฐบาลได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบบราชการ ด้วยการออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติ ได้กำหนดให้ทุกส่วนราชการ ต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ขณะศักดิ์ ชุวบูรณ์ 2543, 3-12 อ้างถึงในบุญบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี 2544, 11-12) ซึ่งได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลักคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

1. **หลักนิติธรรม** เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายข้อบังคับเหล่านั้น ด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกัน โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำนาจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. **หลักคุณธรรม**เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์จริงใจขยันอดทนมีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. **หลักความโปร่งใส**เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชน สามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4. **หลักความมีส่วนร่วม** เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมเสนอ นโยบาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบปัญหาสำคัญของส่วนรวม ทุกระดับไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมสาธารณะประชาพิจารณ์การแสดงประชามติ

5. **หลักความรับผิดชอบต่อสังคม**เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. **หลักความคุ้มค่า** เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า คุ้มครองสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

อีกทั้งยังตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 รัฐบาลได้ประกาศธรรมนูญให้เป็นหนึ่งในวาระ “ด้านจริยธรรม ธรรมนูญ และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ”

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 ยังได้กำหนดกลไกเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกำหนดไว้ในหมวด 3 ว่าด้วย แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน บัญญัติไว้ในมาตรา 78 ว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้ (7) จัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระ เพื่อติดตามสอดส่อง ให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด” และต่อมาได้มีการออก พรบ.สภาพพัฒนาการเมือง พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดบทบาทในส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งในทางการเมือง และส่งเสริมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการใช้หลักธรรมาภิบาลก็เป็นตัวชี้วัดหนึ่ง ที่รัฐบาลพยายามใช้เป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

พรบ.สภาพพัฒนาการเมืองยังได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของสภาพพัฒนาการเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองไว้ใน มาตรา 6 (4) ง. “ส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง” ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือประชาชน ชุมชน และองค์กรภาคประชาสังคมให้สามารถ ใช้สิทธิตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ทั้งในการรับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนด้านต่าง ๆ ทั้งระดับชาติ และท้องถิ่น การตัดสินใจทางการเมืองการจัดทำบริการสาธารณะและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ”

ในปี 2554 สภาพพัฒนาการเมือง ได้มอบหมายให้ คณะกรรมการภาคประชาสังคม สภาพพัฒนาการเมือง (โดยทีมผู้รับผิดชอบหลักคือ พ.ท.พญ. กมลพรรณ ชิวพันธ์ศรี กับคณะฯ) ได้จัดทำโครงการติดตามและประเมินผล และพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในหน่วยงานรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผล และพัฒนาการใช้ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในหน่วยงานรัฐ โดยคณะทำงานได้ใช้ตัวชี้วัดหลัก ๓ ธรรมาภิบาลจากหนังสือ ทศธรรมตัวชี้วัดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ที่เขียนโดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุลและคณะฯ จัดพิมพ์โดยสถาบันพระปกเกล้า พัฒนาเป็นต้นแบบในการติดตามประเมินผลและพัฒนาตัวชี้วัด

จากโครงการดังกล่าวเบื้องต้น สามารถพัฒนาเป็นตัวชี้วัดธรรมาภิบาลขั้นพื้นฐาน สำหรับหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอิสระ ซึ่งประกอบด้วย 16 องค์กรประกอบหลัก 58 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนองค์ประกอบหลักและตัวชี้วัดของธรรมาภิบาลพื้นฐาน

หลักธรรมาภิบาล	องค์ประกอบหลัก	ตัวชี้วัด
หลักนิติธรรม	3	21
หลักคุณธรรม	3	4
หลักความโปร่งใส	3	12
หลักการมีส่วนร่วม	2	5
หลักความสำนึกรับผิดชอบ	2	4
หลักความคุ้มค่า	2	12
รวม	16	58

โดยมีรายละเอียดตัวชี้วัดตามตารางที่ 2 ซึ่งจำแนกตามหลักธรรมาภิบาลและองค์ประกอบหลัก ดังนี้

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลพื้นฐาน จำแนกตามหลักธรรมาภิบาลและองค์ประกอบหลัก

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยงานปฏิบัติ			
		รัฐทั่วไป	รัฐวิสาหกิจ	อปท.	องค์กรอิสระ
	1. หลักนิติธรรม				
	1.1 หน่วยงานมีความผูกพันต่อกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ				
1	1. ก่อนการปฏิบัติงาน หรือตัดสินใจของหน่วยงานที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนจะมีการรับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ และมีผลการวิเคราะห์วิจัยแล้วว่ามีผลดีแก่ประชาชน	✓	✓	✓	✓
2	2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการขั้นตอนการบริการในด้านต่างๆ	✓	✓	✓	✓
3	3. มีการให้ข้อมูลการให้บริการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ประชาชนใช้บริการ โดยไม่ปิดบังเพื่อผลประโยชน์ทับซ้อน	✓	✓	✓	✓
4	4. มีขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการประชาชน	✓	✓	✓	✓
5	5. มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินการแล้วเสร็จในการให้บริการหรือการพิจารณาออกคำสั่งต่างๆ ทันตามกำหนดและตามลำดับก่อนหลัง	✓	✓	✓	✓
6	6. การพิจารณาออกคำสั่งต่างๆ ได้มีการกล่าวอ้างข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องครบถ้วน	✓	✓	✓	✓

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยงานปฏิบัติ			
		รัฐทั่วไป	รัฐวิสาหกิจ	อปท.	องค์กรอิสระ
7	7. มีการเปิดโอกาสที่จะให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่หรือประชาชนก่อนการดำเนินการใดๆ	✓	✓	✓	✓
8	8. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน	✓	-	✓	✓
9	9. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ต้องมีความเป็นธรรมเสมอภาค	✓	✓	✓	✓
10	10. ในรอบปีที่ผ่านมาหน่วยงานไม่เคยเพิกถอนคำสั่งเพราะขัดกฎหมาย	✓	✓	✓	✓
11	11. ประชาชนต้องมีสิทธิในการคัดค้านหรืออุทธรณ์ต่อการให้บริการที่ไม่เป็นธรรม	✓	✓	✓	✓
12	12. มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของการให้บริการ และตามลำดับก่อนหลัง	✓	✓	✓	✓
13	13. การพิจารณาเรื่องร้องเรียน หรือคัดค้านคดี ยึดหลักกฎหมายอย่างเป็นธรรมทุกฉบับ ไม่เลือกปฏิบัติ และตามลำดับก่อนหลัง	-	-	-	✓
	1.2 กฎระเบียบของหน่วยงานมีความถูกต้องตามกฎหมาย				
14	14. มีการตรวจสอบหรือทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยและเหมาะสมอยู่เสมอ และไม่ขัดรัฐธรรมนูญ	✓	✓	✓	✓
15	15. มีการพิจารณาคำร้อง ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงให้วิธีการปฏิบัติราชการที่ดีขึ้นและแจ้งผลการดำเนินงานให้ทราบ	✓	✓	✓	✓
16	16. มีการตรวจสอบกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศที่เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน	✓	✓	✓	✓
	1.3 ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่				
17	17. คณะกรรมการหรือผู้มีอำนาจชี้ขาดของหน่วยงาน มีความอิสระในการทำงาน	✓	✓	✓	✓
18	18. เจ้าหน้าที่สามารถคัดค้านการทำหน้าที่ของกรรมการหรือผู้มีอำนาจชี้ขาดในเรื่องต่างๆ ของหน่วยงานที่ไม่เป็นกลาง	✓	✓	✓	✓
19	19. มีการกระจายอำนาจสู่ผู้ได้บังคับบัญชาระดับรองลงมา	✓	✓	✓	✓
20	20. การให้บริการประชาชนยึดหลักความเสมอภาค	✓	✓	✓	✓

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยงานปฏิบัติ			
		รัฐทั่วไป	รัฐวิสาหกิจ	อปท.	องค์กรอิสระ
21	21. การพิจารณาออกคำสั่งต่าง ๆ ยึดหลักความเป็นธรรม	✓	✓	✓	✓
	2. หลักคุณธรรม				
	2.1 ปลอดจากการคอร์รัปชัน				
22	1. ไม่มีการปฏิบัติที่ผิดกฎหมายหรือกฏข้อบังคับจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	✓	✓	✓	✓
	2.2 ปลอดจากการทำผิดวินัย				
23	2. มีการกำหนดกรอบจริยธรรมของหน่วยงาน	✓	✓	✓	✓
24	3. มีการจัดให้มีกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นประจำ(ทุกปี)	✓	✓	✓	✓
	2.3 ความเป็นกลางของผู้บริหาร				
25	4. ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยยึดหลักความสามารถ เป็นธรรม	✓	✓	✓	✓
	3. หลักความโปร่งใส				
	3.1 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง				
26	1. มีระบบการตรวจสอบภายในหน่วยงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูงที่นำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓	✓
27	2. มีการประเมินผลสม่ำเสมอทุกปีจากหน่วยงานภายนอก	✓	✓	✓	✓
28	3. มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องภารกิจที่หน่วยงานให้บริการ	✓	✓	✓	✓
29	4. มีการกำหนดช่องทาง/วิธีการในการติดต่อร้องเรียนกับหน่วยงาน	✓	✓	✓	✓
30	5. มีการปรับปรุงหน่วยงานตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ	✓	✓	✓	✓
	3.2 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้ทุนให้โทษ				
31	6. มีการนำความคิดเห็นที่รับฟังได้ไปใช้ปรับปรุงการทำงาน	✓	✓	✓	✓
32	7. มีเครื่องมือในการให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นที่สะดวก เช่น กล่องรับฟังความคิดเห็น	✓	✓	✓	✓
33	8. บุคลากรของหน่วยงานไม่เคยมีการกระทำบางอย่างที่เป็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน	✓	✓	✓	✓
34	9. หน่วยงานแสดงต้นทุนผลผลิตต่อหน่วยการบริการ รวมทั้งการกำหนด	-	✓	-	-

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยงานปฏิบัติ			
		รัฐทั่วไป	รัฐวิสาหกิจ	อปท.	องค์กรอิสระ
	ค่าบริการที่โปร่งใส เป็นธรรมแก่ประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม				
	3.3 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล				
35	10. มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในการให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ	✓	✓	✓	✓
36	11. มีการเผยแพร่รายงานการเงิน และมีใช้ทางการเงิน ข้อมูลต้นทุนต่อหน่วยบริการ ข้อมูลการคิดค่าบริการ และผลงานแก่สาธารณชนทั่วไปทั้งทางเว็บไซต์และสื่ออื่นๆ	✓	✓	✓	✓
37	12. มีการเปิดเผยข้อมูลรายรับรายจ่ายสู่สาธารณะ	✓	✓	✓	✓
	4. หลักการมีส่วนร่วม				
	4.1 หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นประชาชน				
38	1. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความเต็มใจและตั้งใจในการบริการประชาชน	✓	✓	✓	✓
39	2. มีการติดตามแนะนำให้คำปรึกษาประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓	✓
	4.2 หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน				
40	3. มีการส่งเสริม และพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน	✓	✓	✓	✓
41	4. มีการสนับสนุนพื้นที่จัดกิจกรรมที่ปรึกษาทางวิชาการ งบประมาณในการทำกิจกรรมของประชาชน	✓	✓	✓	✓
42	5. มีช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่สะดวก	✓	✓	✓	✓
	5. หลักความสำนึกรับผิดชอบ				
	5.1 หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ				
43	1. มีระบบการกระจายข่าวสารข้อมูลของหน่วยงานให้แก่ประชาชนทราบโดยทั่วถึง	✓	✓	✓	✓
44	2. ผู้บริหารหน่วยงานได้สื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องแผนรวมของหน่วยงานแก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓
	5.2 หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล				
45	3. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงานอย่างชัดเจน (Job Description)	✓	✓	✓	✓

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยงานปฏิบัติ			
		รัฐทั่วไป	รัฐวิสาหกิจ	อปท.	องค์กรอิสระ
46	4. มีการจัดทำดัชนีวัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	✓	✓	✓	✓
	6. หลักความคุ้มค่า				
	6.1 หน่วยงานมีการประหยัด				
47	1. บุคลากรของหน่วยงานไม่เคยถูกร้องเรียนเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน	✓	✓	✓	✓
	6.2 หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด				
48	2. มีการวางแผนการกำหนดอัตราค่าจ้างในหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน	✓	✓	✓	✓
49	3. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓
50	4. มีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้	✓	✓	✓	✓
51	5. มีการใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน ลดขั้นตอนการทำงานเพิ่มปริมาณผลผลิต	-	✓	-	-
52	6. ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงาน	✓	✓	✓	✓
53	7. ผลงานการปฏิบัติงานของบุคลากรได้ตามเป้าหมายที่กำหนด	✓	✓	✓	✓
54	8. มีการนำระบบการประเมินผลบุคคล การปฏิบัติงานมาใช้ในการบริหารงาน	✓	✓	✓	✓
	6.3 หน่วยงานมีศักยภาพในการแข่งขัน				
55	9. มีการกำหนดธรรมเนียมปฏิบัติเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของหน่วยงาน	✓	✓	✓	✓
56	10. มีการจัดหน่วยงานให้คำปรึกษา/รับเรื่องราวร้องทุกข์	✓	✓	✓	✓
57	11. มีผู้ที่รับผิดชอบในการให้ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชน	✓	✓	✓	✓
58	12. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในหน่วยงาน	✓	✓	✓	✓

** ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลพื้นฐานชุดนี้พัฒนามาจากตัวชี้วัดธรรมาภิบาลจากหนังสือยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของสถาบันพระปกเกล้า
เขียนโดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ ฯ

แนวทางการนำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

การนำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลไปปฏิบัตินั้น หน่วยงานส่วนใหญ่เข้าใจว่าต้องเริ่มต้นใหม่กับงานที่ทำอยู่ก่อนแล้ว แต่อย่างไรก็ตามจากการสำรวจองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น พบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลอยู่แล้ว แต่เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถทราบระดับของปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล คณะทำงานจึงได้พัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลพื้นฐานขึ้น เพื่อให้หน่วยงานรัฐสามารถประเมินตนเอง ซึ่งในการนำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลไปปฏิบัติมีขั้นตอนดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะทำงาน
2. การจัดทำแผนส่งเสริมธรรมาภิบาลในหน่วยงาน
3. การติดตามประเมินผล

การแต่งตั้งคณะทำงาน

แต่งตั้งคณะทำงานในรูปของคณะกรรมการส่งเสริมธรรมาภิบาลของหน่วยงาน มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย กรอบทิศทางและแผนส่งเสริมธรรมาภิบาลของหน่วยงาน วิเคราะห์และจัดทำแผนส่งเสริมธรรมาภิบาล และติดตาม เร่งรัด ปรับปรุงกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติราชการตามภารกิจให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และแผนส่งเสริมธรรมาภิบาล

การจัดทำแผนส่งเสริมธรรมาภิบาลในหน่วยงาน

การจัดทำแผนส่งเสริมธรรมาภิบาลประกอบด้วย

- 1) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์
- 2) โครงการ/กิจกรรม งบประมาณ และตัวชี้วัดผลสำเร็จ

การติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติในหน่วยงาน เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมธรรมาภิบาล ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปพัฒนาปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

ตัวอย่างการนำธรรมาภิบาลไปใช้ในหน่วยงานภาครัฐ

เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ได้นำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในหน่วยงาน โดยได้จัดเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับหลักบริหารงานคุณภาพ PDCA ซึ่งพนักงานและลูกจ้างเทศบาลได้ยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความ

รับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยมีระยะเวลาการประเมินผล 9 เดือนในทุกด้าน ทั้งนี้ได้กำหนดคะแนนประเมินรวม 200 คะแนน มีรายละเอียดของการเกณฑ์การประเมินดังนี้

1. หลักนิติธรรม 30 คะแนน

1.1 การปฏิบัติตามวินัย (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากโทษทางวินัย และโทษทางการปกครองของพนักงานและลูกจ้างเทศบาล ได้แก่ ใบเตือนการทำงาน (เช่น กรณีออกนอกสถานที่ปฏิบัติงาน โดยไม่ได้ขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชา/การปฏิบัติงานในหน้าที่ล่าช้าเป็นประจำหรือส่งรายงานต่างๆ ให้น่วยเหนือล่าช้าเป็นประจำ ฯลฯ) การว่ากล่าวตักเตือน การภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน

- ไม่มีโทษเลย	ได้คะแนนเต็ม 15 คะแนน
- ใบเตือนการทำงาน 1 ครั้ง	-2 คะแนน
- ว่ากล่าวตักเตือน 1 ครั้ง	-3 คะแนน
- โทษภาคทัณฑ์ 1 ครั้ง	-5 คะแนน
- โทษตัดเงินเดือน 1 ครั้ง	-10 คะแนน
- โทษลดขั้นเงินเดือน 1 ครั้ง	-15 คะแนน

1.2 การปฏิบัติตามกฎหมาย (15 คะแนน)

การปฏิบัติตามกฎหมาย (10 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายจารีตประเพณีของบ้านเมือง เช่น กฎหมายการเลือกตั้ง กฎหมายจราจร กฎหมายการพนัน กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับสาธารณสุข โดยตรวจสอบข้อมูลจากสำนักงาน กกต.จังหวัด สถานีตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (10 คะแนน)

- ไม่มีโทษเลย	ได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน
- การไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง 1 ครั้ง	-10 คะแนน
- ความผิดตามกฎหมายยาเสพติด 1 ครั้ง	-10 คะแนน
- ความผิดตาม พ.ร.บ. การพนัน 1 ครั้ง	-10 คะแนน
- ขับยานพาหนะผิดกฎจราจร 1 ครั้ง	-5 คะแนน
- ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะ	-5 คะแนน
- มีรถจักรยานยนต์แต่ไม่มีหมวกนิรภัย	-5 คะแนน
- ขับรถยนต์ไม่รัดเข็มขัดนิรภัย 1 ครั้ง	-5 คะแนน
- จีรถจักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย 1 ครั้ง	-5 คะแนน

- จีรถจักรยานยนต์ไม่เปิดไฟหน้า 1 ครั้ง -5 คะแนน
- ข้ามถนนไม่ตรงตามเครื่องหมายที่กำหนด -5 คะแนน
- อื่น ๆ

หลักฐานการพิจารณา เช่น ใบเสร็จรับเงินค่าปรับ ภาพถ่าย ภาพจากกล้องวงจรปิด ฯลฯ สำหรับความผิดอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณา

การได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย (5 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการที่แต่ละกองประชุมชี้แจงให้พนักงานและลูกจ้างในสังกัดมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายในชีวิตประจำวัน อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง โดยประชุม 2 ครั้ง ในรอบ 9 เดือน (แนบรายงานการประชุม)

- ประชุม 2 ครั้ง ได้ 5 คะแนน
- ประชุม 1 ครั้ง ได้ 3 คะแนน

หมายเหตุ คะแนนของกองคือคะแนนของเจ้าหน้าที่แต่ละคนในกองนั้น ๆ

2. หลักคุณธรรม 45 คะแนน

2.1 การตรงต่อเวลา (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการมาทำงานในรอบ 9 เดือน

- ไม่เคยมาสายเลยในรอบ 9 เดือน ได้ 15 คะแนน
- มาสาย 2 ครั้งแรก เป็นการเตือน มาสายครั้งที่ 3 เริ่มหักคะแนน ครั้งละ 1 คะแนน
- มาสาย 17 ครั้ง ในรอบ 9 เดือน ได้ 0 คะแนน

2.2 การประหยัดควดอม (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการเป็นสมาชิกออมทรัพย์พนักงานเทศบาล เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการพนักงานและลูกจ้างเทศบาล และฝากเงินเป็นประจำทุกเดือน โดยแสดงหลักฐาน เช่น สำเนาใบเสร็จรับเงินหรือสลิปเงินเดือน รวมทั้งการฝากเงินกับสถาบันการเงินอื่น ๆ เช่น ธนาคาร ประกันชีวิต ฯลฯ โดยการฝากเงินนั้นจะต้องใช้เงินเดือนที่ได้รับจากเทศบาลเท่านั้น หากฝากเงินจากรายได้อื่น ๆ ต้องมีหลักฐานแสดง

- ฝากเงิน 10 % ของเงินเดือน/ค่าจ้างรายเดือน ได้ 15 คะแนน
- ฝากเงิน 7 % ของเงินเดือน/ค่าจ้างรายเดือน ได้ 12 คะแนน
- ฝากเงิน 4 % ของเงินเดือน/ค่าจ้างรายเดือน ได้ 9 คะแนน
- ฝากเงิน 1 % ของเงินเดือน/ค่าจ้างรายเดือน ได้ 6 คะแนน

- ฝากเงินต่ำกว่า 1% ของเงินเดือน/ค่าจ้างรายเดือน ได้ 3 คะแนน
- ไม่ฝากเงินเลย ได้ 0 คะแนน

หมายเหตุ ห้ามกู้เงินหรือยืมเงินมาออมโดยเด็ดขาดและต้องออมอย่างต่อเนื่องทุกเดือน โดยสะสมต่อเนื่องเป็นเวลา 9 เดือน โดยจัดส่งเอกสารหลักฐานไม่เกินวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

2.3 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เช่น เลี้ยงอาหารในสถานสงเคราะห์เด็ก ผู้สูงอายุ สตรี หรือผู้ด้อยโอกาส การช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสอนหนังสือให้เด็ก การทำความสะอาดวัด การทำความสะอาดถนน เป็นต้น โดยสามารถนำไปบำเพ็ญประโยชน์หรือจิตอาสา โดยไม่นับเป็นวันลา จำนวน 5 วัน ทั้งนี้ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือรับรองหรือภาพถ่าย

- บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม 3 ครั้ง หรือ โครงการจิตอาสา 5 วัน ได้ 15 คะแนน
- บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม 2 ครั้ง หรือ โครงการจิตอาสา 4 วัน ได้ 10 คะแนน
- บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม 1 ครั้ง หรือ โครงการจิตอาสา 3 วัน ได้ 5 คะแนน
- ไม่มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ได้ 0 คะแนน

3. หลักการมีส่วนร่วม 35 คะแนน

3.1 การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของเทศบาล (20 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของเทศบาล เช่น วันปิยะมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคมหาราช วันขึ้นปีใหม่ และวันสงกรานต์ เป็นต้น

- เข้าร่วมกิจกรรม 5 ครั้ง ได้ 20 คะแนน
- เข้าร่วมกิจกรรม 4 ครั้ง ได้ 16 คะแนน
- เข้าร่วมกิจกรรม 3 ครั้ง ได้ 12 คะแนน
- เข้าร่วมกิจกรรม 2 ครั้ง ได้ 8 คะแนน
- เข้าร่วมกิจกรรม 1 ครั้ง ได้ 4 คะแนน

3.2 การทำงานร่วมกับชุมชน/ประชาชน (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการทำงานร่วมกับชุมชน/ประชาชน เช่น การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการชุมชน การประชุมประชาคม การออกบริการประชาชนตามโครงการของเทศบาล

- ร่วมประชุม/ออกบริการ 3 ครั้ง ได้ 15 คะแนน
- ร่วมประชุม/ออกบริการ 2 ครั้ง ได้ 10 คะแนน

- ร่วมประชุม/ออกบริการ 1 ครั้ง ได้ 5 คะแนน

4. หลักความโปร่งใส 30 คะแนน

4.1 รายงานผลการปฏิบัติงาน (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง ซึ่งสามารถตรวจสอบการทำงานของพนักงานและลูกจ้างจากใบรายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของทุกคนทุกตำแหน่งว่าในแต่ละวันทำงานได้ปริมาณงานเท่าใด ใช้เวลาเท่าใดในรอบ 1 สัปดาห์ แล้วส่งผ่านผู้บังคับบัญชาจนถึงปลัดเทศบาล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (กำหนดส่งสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หากล่าช้ากว่ากำหนดในแต่ละสัปดาห์ให้หักคะแนนครั้งหนึ่ง และหากส่งหลังกำหนดเกิน 7 วันไม่รับพิจารณา)

- ส่งใบรายงานผลการปฏิบัติงาน 35 ใบขึ้นไป ได้ 15 คะแนน
- ส่งใบรายงานผลการปฏิบัติงาน 25 ใบขึ้นไป ได้ 12 คะแนน
- ส่งใบรายงานผลการปฏิบัติงาน 15 ใบขึ้นไป ได้ 9 คะแนน
- ส่งใบรายงานผลการปฏิบัติงาน 5 ใบขึ้นไป ได้ 6 คะแนน
- ส่งใบรายงานผลการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ใบ ได้ 3 คะแนน

4.2 การนำองค์ความรู้สู่สาธารณะ (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการที่พนักงานและลูกจ้างของเทศบาลนำผลงานหรือองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ประจำของตนหรือของกอง/สำนักหรือของเทศบาล เช่น ข้อระเบียบกฎหมาย เพื่อเผยแพร่ให้กับประชาชนในเขตเทศบาล (เว็บบอร์ดทางตรง) ได้ทราบ และสอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชนที่ไปพูดคุยด้วย โดยให้บันทึกชื่อสกุล ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของประชาชนที่พูดคุยด้วยเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ นอกเวลาราชการ หรือในคราวออกบริการนอกสถานที่

- นำองค์ความรู้สู่สาธารณะ 3 ครั้ง ในรอบ 9 เดือน ได้ 15 คะแนน
- นำองค์ความรู้สู่สาธารณะ 2 ครั้ง ในรอบ 9 เดือน ได้ 10 คะแนน
- นำองค์ความรู้สู่สาธารณะ 1 ครั้ง ในรอบ 9 เดือน ได้ 5 คะแนน

5. หลักความรับผิดชอบ 30 คะแนน

5.1 ความรับผิดชอบต่อการเข้าประชุม (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการเข้าประชุมประจำเดือนของพนักงานและลูกจ้างเทศบาลทุกครั้งที่มีการประชุม เว้นแต่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ทำงานอื่น หรือต้องให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง (ไม่สามารถหยุดได้)

- เข้าประชุมช้ากว่าที่กำหนด ในแต่ละครั้ง หักครั้งละ 2 คะแนน
- ออกจากห้องประชุมก่อนเลิกประชุม หักครั้งละ 2 คะแนน
- พุดคุยหรือเปิดเสียงโทรศัพท์มือถือขณะเข้าประชุม หักครั้งละ 2 คะแนน

หมายเหตุ เข้าร่วมประชุมประจำเดือนครั้งละ 10 คะแนน รวม 9 ครั้ง 90 คะแนน แล้วหารด้วย 6 รวมคะแนนเต็ม 15 คะแนน

5.2 ความรับผิดชอบต่อการมาทำงาน (15 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการมาปฏิบัติราชการในวันทำการปกติของแต่ละบุคคล อาจจะเป็นสัปดาห์ละ 5 วันหรือ 6 วัน ก็ได้ ทั้งนี้ให้ยกเว้นการลาคลอดบุตรและลาบวช ไม่นำมานับเป็นวันลา

- มาปฏิบัติราชการในวันทำการปกติ 99% ขึ้นไป ได้ 15 คะแนน
- มาปฏิบัติราชการในวันทำการปกติ 90% ขึ้นไป ได้ 12 คะแนน
- มาปฏิบัติราชการในวันทำการปกติ 80% ขึ้นไป ได้ 9 คะแนน
- มาปฏิบัติราชการในวันทำการปกติ 70% ขึ้นไป ได้ 6 คะแนน
- มาปฏิบัติราชการในวันทำการปกติ 60% ขึ้นไป ได้ 3 คะแนน

6. หลักความคุ้มค่า 30 คะแนน

6.1 การประหยัด (10 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการประหยัดงบประมาณหรือทรัพยากรของเทศบาล ซึ่งรวมถึงการประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น รถยนต์ของกองช่าง ใช้น้ำมันในรอบปีงบประมาณ 2553 จำนวน 4,000 ลิตร แต่ปีงบประมาณ 2554 ใช้น้ำมัน 3,500 ลิตร ดังนั้นจึงใช้น้ำมันลดลง 500 ลิตร คิดเป็นร้อยละ 12.5

- ประหยัดงบประมาณ/ทรัพยากรมากกว่า 10% ได้ 10 คะแนน
- ประหยัดงบประมาณ/ทรัพยากรมากกว่า 5-10% ได้ 8 คะแนน
- ประหยัดงบประมาณ/ทรัพยากรมากกว่า 3-5% ได้ 6 คะแนน
- ประหยัดงบประมาณ/ทรัพยากรมากกว่า 2-3% ได้ 4 คะแนน
- ประหยัดงบประมาณ/ทรัพยากรไม่เกิน 2% ได้ 2 คะแนน

หมายเหตุ การประหยัดงบประมาณ/ทรัพยากร ของกอง/สำนัก ถือว่าเป็นคะแนนของพนักงานในกองนั้น ๆ ด้วย

6.2 การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (10 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการใช้ทรัพยากรตามหลัก 4 ประการคือ 1) หมุนเวียนใช้ 2) ลดการใช้ 3) การใช้ซ้ำ และ 4) การผลิตใหม่ เช่น การใช้ตะกร้าไปจ่ายตลาด การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำขวดพลาสติกมาใส่น้ำ เป็นต้น

- มีการใช้ทรัพยากรตามหลักการ 3 ข้อขึ้นไป ได้ 10 คะแนน
- มีการใช้ทรัพยากรตามหลักการ 2 ข้อ ได้ 7 คะแนน
- มีการใช้ทรัพยากรตามหลักการ 1 ข้อ ได้ 4 คะแนน

หมายเหตุ พิจารณาจากคะแนนรวมของกอง/สำนัก คะแนนของกอง/สำนัก ถือว่าเป็นคะแนนของพนักงานในกองนั้น ๆ ด้วย

6.3 การสร้างทดแทนใหม่ (10 คะแนน)

เกณฑ์การพิจารณา พิจารณาจากการดูแลรักษาต้นไม้ที่พนักงาน/ลูกจ้างเทศบาลปลูกขึ้น (เป็นการส่งเสริมพื้นที่สีเขียวในเทศบาลและลดภาวะโลกร้อน) โดยกองช่างจะเป็นผู้จัดเตรียมพันธุ์ไม้ และจัดสถานที่เหมาะสม

- บำรุงรักษาและต้นไม้เจริญเติบโตดี ได้ 10 คะแนน
- บำรุงรักษาและต้นไม้เจริญเติบโตปานกลาง ได้ 7 คะแนน
- บำรุงรักษาและต้นไม้เจริญเติบโตน้อย ได้ 4 คะแนน

กาติดตามประเมินผลการนำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ

การติดตามประเมินผลการนำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลพื้นฐานไปปฏิบัติ นั้น เป็นการติดตามประเมินผลตนเองของผู้ปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในหน่วยงาน ทำให้ทราบความก้าวหน้า ตลอดถึงแนวทางแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดจากการนำธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ซึ่งคณะทำงานได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาน้ำหนักของหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ และการให้คะแนนการประเมินแต่ละตัวชี้วัด รายละเอียดดังตารางที่ 3 และ 4

เกณฑ์การพิจารณาน้ำหนักของหลักธรรมาภิบาล

ในการจัดทำเกณฑ์การพิจารณาน้ำหนักของหลักธรรมาภิบาล คณะทำงานได้กำหนดให้น้ำหนักของแต่ละหลักธรรมาภิบาลเท่ากันหมด คือร้อยละ 100 ดังนั้นในการคำนวณหาคะแนนของแต่ละหลักธรรมาภิบาล จึงต้องเฉลี่ยค่าคะแนนตามจำนวนตัวชี้วัดของแต่ละหลักธรรมาภิบาล ซึ่งรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปเกณฑ์การพิจารณาน้ำหนัก

หลักธรรมาภิบาล/องค์ประกอบหลัก	จำนวนตัวชี้วัด	น้ำหนัก(ร้อยละ)
1. หลักนิติธรรม	21	100
1.1 หน่วยงานมีความผูกพันต่อกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ	13	50
1.2 กฎระเบียบของหน่วยงานมีความถูกต้องตามกฎหมาย	3	25
1.3 ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่	5	25
2. หลักคุณธรรม	4	100
2.1 ปลอดจากการคอร์รัปชัน	1	30
2.2 ปลอดจากการทำผิดวินัย	2	40
2.3 ความเป็นกลางของผู้บริหาร	1	30
3. หลักความโปร่งใส	12	100
3.1 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง	5	40
3.2 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้ทุนให้โทษ	4	30
3.3 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล	3	30
4. หลักการมีส่วนร่วม	5	100
4.1 หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นประชาชน	2	50
4.2 หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน	3	50

5. หลักความสำนึกรับผิดชอบ	4	100
5.1 หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	2	50
5.2 หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล	2	50
6. หลักความคุ้มค่า	12	100
6.1 หน่วยงานมีการประหยัด	1	30
6.2 หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	7	40
6.3 หน่วยงานมีศักยภาพในการแข่งขัน	4	30
รวม	58	-

เกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดหลักธรรมาภิบาลพื้นฐาน

เกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดหลักธรรมาภิบาลพื้นฐาน คณะทำงานได้กำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อเป็นแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ อีกทั้งให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่ต้องการประเมินตนเองสามารถพิจารณาเกณฑ์นี้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดหลักธรรมาภิบาลพื้นฐาน

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
	1. หลักนิติธรรม		
	หน่วยงานมีความผูกพันต่อกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ		
1	ก่อนการปฏิบัติงาน หรือตัดสินใจของ หน่วยงานที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนจะมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างเพียงพอ และมีผลการวิเคราะห์วิจัย แล้วว่ามีผลดีแก่ประชาชน	1.มีรายงานการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 2. มีผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 1
2	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงขั้นตอนการบริการในด้านต่างๆ	1.มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการบริการช่องทางเดียว 2.มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการบริการหลายช่องทาง	1 1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
		(คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	
3	มีการให้ข้อมูลการให้บริการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ประชาชนใช้บริการโดยไม่ปิดบังเพื่อผลประโยชน์ทับซ้อน	1. มีการจัดรวบรวมเอกสารและมีขั้นตอนในการขอรับบริการที่ชัดเจน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
4	มีขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการประชาชน	1. มีป้ายประชาสัมพันธ์หรือเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
5	มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินการแล้วเสร็จในการให้บริการหรือการพิจารณาออกคำสั่งต่างๆ ทันตามกำหนดและตามลำดับก่อนหลัง	1. มีป้ายบอกขั้นตอนการดำเนินงานและกำหนดระยะเวลาแต่ละขั้นตอน หรือแต่ละเรื่องของการให้บริการอย่างชัดเจน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
6	การพิจารณาออกคำสั่งต่างๆ ได้มีการกล่าวอ้างข้อกำหนด ระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องครบถ้วน	1. มีข้อกำหนดอ้างอิงปรากฏในเอกสารคำสั่ง ทุกฉบับ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
7	มีการเปิดโอกาสที่จะให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่หรือประชาชนก่อนการดำเนินการใดๆ	1. มีเอกสารที่เกี่ยวกับการรับฟังข้อมูลหรือข้อเท็จจริง เช่น รายงานการสำรวจต่าง ๆ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
8	มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน	1. มีการนำเทคโนโลยีหรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
9	การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ต้องมีความเป็นธรรมเสมอภาค	1. มีระเบียบ/ขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 2. มีเอกสารตอบรับและการแจ้งผลการดำเนินงาน 3. ไม่มีการเลือกปฏิบัติในการให้บริการ (คะแนนเต็ม 3 คะแนน)	1 1 1
10	ในรอบปีที่ผ่านมาหน่วยงานไม่เคยเพิกถอนคำสั่งเพราะขัดกฎหมาย	1. หน่วยงานไม่เคยมีคำสั่งที่ขัดต่อกฎหมายในรอบปีที่ผ่านมา (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
11	ประชาชนต้องมีสิทธิในการคัดค้านหรือ	1. มีระเบียบ/ขั้นตอน ระยะเวลาในการพิจารณา คำ	1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
	อุทธรณ์ต่อการให้บริการที่ไม่เป็นธรรม	ร้องคัดค้านหรืออุทธรณ์ 2. มีเอกสารชี้แจง สรุปผลการคัดค้านหรืออุทธรณ์ ต่อผู้ร้องตามระเบียบขั้นตอน (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1
12	มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของการ ให้บริการ และตามลำดับก่อนหลัง	1. มีป้ายบอกขั้นตอนการดำเนินงานและกำหนด ระยะเวลาแต่ละขั้นตอนแต่ละเรื่อง ของการให้บริการ อย่างชัดเจน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
13	การพิจารณาเรื่องร้องเรียน หรือตัดสินคดี ยึดหลักกฎหมายอย่างเป็นธรรมทุกฉบับ ไม่ เลือกปฏิบัติ และตามลำดับก่อนหลัง	1. มีระเบียบ/ขั้นตอนการการพิจารณาคำร้อง ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็น (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	กฎระเบียบของหน่วยงานมีความถูกต้องตาม กฎหมาย		
14	มีการตรวจสอบหรือทบทวนกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยและเหมาะสม อยู่เสมอและไม่ขัดรัฐธรรมนูญ	1. มีการประชุมเพื่อการทบทวนกฎหมายหรือกฎระ เบียบต่าง ๆ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1 1
15	มีการพิจารณาคำร้อง ข้อเสนอแนะและความ คิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงให้วิธีการ ปฏิบัติราชการที่ดีขึ้นและแจ้งผลการ ดำเนินงานให้ทราบ	1. มีระเบียบ/ขั้นตอนการการพิจารณาคำร้อง ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็น 2. มีเอกสารตอบรับการแจ้งผลการดำเนินงาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1 1
16	มีการตรวจสอบกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือ ประกาศที่เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความ ยุ่งยากในการปฏิบัติงาน	1. ก่อนการประกาศระเบียบ คำสั่ง มีการประชุม ชี้แจง รับฟังความคิดเห็น ผู้ปฏิบัติงาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1 1
	ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความ อิสระในการปฏิบัติหน้าที่		
17	คณะกรรมการหรือผู้มีอำนาจชี้ขาดของ หน่วยงาน มีความอิสระในการทำงาน	1. นโยบาย/แผนงาน/โครงการของหน่วยงานสามารถ นำมาปฏิบัติได้จริง	1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
		(คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	
18	เจ้าหน้าที่สามารถคัดค้านการทำหน้าที่ของกรรมการหรือผู้มีอำนาจชี้ขาดในเรื่องต่างๆของหน่วยงานที่ไม่เป็นกลาง	1.มีการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้าน เช่น มีกล่องรับฟังความคิดเห็น หรือแบบสอบถาม เป็นต้น (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
19	มีการกระจายอำนาจสู่ผู้ได้บังคับบัญชาระดับรองลงมา	1.มีเอกสาร โครงสร้างหน่วยงานและรายละเอียดงานตามตำแหน่ง (job description) หรือ 2. มีคำสั่ง หรือระเบียบให้อำนาจผู้ได้บังคับบัญชา (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 1
20	การให้บริการประชาชนยึดหลักความเสมอภาค	1.มีรายงานความพึงพอใจของประชาชนที่รับบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
21	การพิจารณาออกคำสั่งต่าง ๆ ยึดหลักความเป็นธรรม	1.มีรายงานความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	2. หลักคุณธรรม		100
	ปลอดจากการคอร์รัปชัน		
22	ไม่มีการปฏิบัติที่ผิดกฎหมายหรือกฎข้อบังคับจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม	1. ไม่มีการร้องเรียนผู้บริหารองค์กร ต่อหน่วยงานใดในเรื่องผิดกฎหมาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	ปลอดจากการทำผิดวินัย		
23	มีการกำหนดกรอบจริยธรรมของหน่วยงาน	1. มีเอกสารที่แสดงถึงกรอบจริยธรรม และคณะกรรมการด้านจริยธรรมของหน่วยงาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
24	มีการจัดให้มีกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ(ทุกปี)	1. มีเอกสารรายงานผลกิจกรรม/โครงการที่ชัดเจน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
	ความเป็นกลางของผู้บริหาร		
25	ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยยึดหลักความสามารถ เป็นธรรม	1. มีระบบการพิจารณาความดีความชอบอย่างชัดเจน เช่น เกณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาพิจารณาความดีความชอบ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	3. หลักความโปร่งใส		
	หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง		
26	มีระบบการตรวจสอบภายในหน่วยงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูงที่นำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ	1. มีรายงานการตรวจสอบภายในหน่วยงาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
27	มีการประเมินผลสม่ำเสมอทุกปีจากหน่วยงานภายนอก	1. มีรายงานผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอกทุกปี (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1 1
28	มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องภารกิจที่หน่วยงานให้บริการ	1. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารช่องทางเดียว 2. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหลายช่องทาง (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 2
29	มีการกำหนดช่องทาง/วิธีการในการติดต่อร้องเรียนกับหน่วยงาน	1. มีช่องทาง/วิธีการติดต่อร้องเรียนกับหน่วยงานช่องทางเดียว 2. มีช่องทาง/วิธีการติดต่อร้องเรียนกับหน่วยงานหลายทางเดียว (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 2
30	มีการปรับปรุงหน่วยงานตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ	1. มีการประชุม/ประเมินผล ประสิทธิภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายในทุกปี (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้ข้อมูลที่		
	โทษ		
31	มีการนำความคิดเห็นที่รับฟังได้ไปใช้ปรับปรุงการทำงาน	1. มีการรวบรวมความคิดเห็น และวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
32	มีเครื่องมือในการให้ประชาชนแสดงความ	1. มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นช่องทางเดียว	1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
	คิดเห็นที่สะดวก เช่น กล่องรับฟังความคิดเห็น	2. มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นหลายช่องทาง (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	2
33	บุคลากรของหน่วยงานไม่เคยมีการกระทำบางอย่างที่เป็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน	1. ไม่มีข้อร้องเรียนเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคคลในหน่วยงาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
34	หน่วยงานแสดงต้นทุนผลผลิตต่อหน่วยการบริการรวมทั้งการกำหนดค่าบริการที่โปร่งใส เป็นธรรมแก่ประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม	1. มีเอกสารรายงานการประชุม หรือเอกสารชี้แจงต้นทุน สัญญาซื้อขาย รายรับรายจ่าย โดยไม่ปิดบัง (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล		
35	มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในการให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ	1. มีกฎระเบียบ กระบวนการ/ขั้นตอนในการ รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
36	มีการเผยแพร่รายงานการเงิน และมีใช้ทางการเงิน ข้อมูลต้นทุนต่อหน่วยบริการ ข้อมูลการคิดค่าบริการ และผลงาน แก่ สาธารณชนทั่วไปทั้งทางเว็บไซต์และสื่ออื่นๆ	1. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารช่องทางเดียว 2. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหลายช่องทาง (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 2
37	มีการเปิดเผยข้อมูลรายรับรายจ่ายสู่สาธารณะ	1. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารช่องทางเดียว 2. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหลายช่องทาง (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 2
	4. หลักการมีส่วนร่วม		
	หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นประชาชน		
38	เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความเต็มใจและตั้งใจในการบริการประชาชน	1. มีรายงานความพึงพอใจของประชาชนที่รับบริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
39	มีการติดตามแนะนำให้คำปรึกษาประชาชน	1. มีรายงานการติดตามผลการให้บริการประชาชน	1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
	อย่างสม่ำเสมอ	(คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	
	หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน		
40	มีการส่งเสริม และพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน	1. มีกิจกรรม/โครงการส่งเสริม และพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
41	มีการสนับสนุนพื้นที่จัดกิจกรรมที่ปรึกษาทางวิชาการ งบประมาณในการทำกิจกรรมของประชาชน	1. มีระเบียบ คำสั่ง ประกาศ เกี่ยวกับการขอใช้ทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อกิจกรรมสาธารณะหรือกลุ่ม องค์กรในชุมชน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
42	มีช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่สะดวก	1. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารช่องทางเดียว 2. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหลายช่องทาง (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 2
	5. หลักความสำนึกรับผิดชอบ		
	หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ		
43	มีระบบการกระจายข่าวสารข้อมูลของหน่วยงานให้แก่ประชาชนทราบโดยทั่วถึง	1. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารช่องทางเดียว 2. มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหลายช่องทาง (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 2
44	ผู้บริหารหน่วยงาน ได้สื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องแผนรวมของหน่วยงานแก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ	1. มีรายงานการประชุมเพื่อทำความเข้าใจเรื่องแผนรวมของหน่วยงาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล		
45	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงานอย่างชัดเจน (Job Description)	1. มีเอกสารที่แสดงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (job description) (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
46	มีการจัดทำดัชนีวัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	1. มีระเบียบ วิธีการ คำนวณ/ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	1 1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
		2. มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รายบุคคลตามดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	
	6. หลักความคุ้มค่า		
	หน่วยงานมีการประหยัด		
47	บุคลากรของหน่วยงานไม่เคยถูกร้องเรียนเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน	1. ไม่มีการร้องเรียนบุคลากรของหน่วยงานต่อหน่วยงานใด ในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
	หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด		
48	มีการวางแผนการกำหนดอัตรากำลังภายในหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน	1. มีประชุมประเมินอัตรากำลัง และจัดทำแผนการอัตรากำลังภายในหน่วยงานทุกรอบปี (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
49	บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ	1. วุฒิการศึกษา หรือประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรสอดคล้องกับตำแหน่ง ความรับผิดชอบ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
50	มีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้	1. มีนโยบาย ระเบียบวิธีการ และการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม เพิ่มพูนความรู้ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1 1
51	มีการใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน ลดขั้นตอนการทำงานเพิ่มปริมาณผลผลิต	1. มีการใช้ระบบการบริหารงานด้วยคอมพิวเตอร์ ไม่น้อยกว่า 2 ระบบ (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
52	ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงาน	1. ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานตามแผน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1 1
53	ผลงานการปฏิบัติงานของบุคลากรได้ตามเป้าหมายที่กำหนด	1. รายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รายบุคคลได้ตามเป้าหมายไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90	1 1

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน
		(คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	
54	มีการนำระบบการประเมินผลบุคคล การปฏิบัติงานมาใช้ในการบริหารงาน	1. มีระบบประเมินผลบุคลากรที่มีมาตรฐาน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1 1
	หน่วยงานมีศักยภาพในการแข่งขัน		
55	มีการกำหนดธรรมนูญเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของหน่วยงาน	1. มีการกำหนดธรรมนูญเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของหน่วยงาน 2. มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมหลักธรรมนูญ (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 1
56	มีการจัดหน่วยงานให้คำปรึกษา/รับเรื่องราวร้องทุกข์	1. มีระเบียบ/ขั้นตอนการการพิจารณาให้คำปรึกษาหรือรับเรื่องราวร้องทุกข์ 2. มีการประชาสัมพันธ์ในการให้คำปรึกษา/รับเรื่องราวร้องทุกข์ (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 1
57	มีผู้รับผิดชอบในการให้ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชน	1. มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง (คะแนนเต็ม 1 คะแนน)	1
58	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในหน่วยงาน	1. มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน (คะแนนเต็ม 2 คะแนน)	1 1

หมายเหตุ ตัวชี้วัดที่ 34 และ 51 เป็นของหน่วยงานรัฐอื่นๆ คงเหลือตัวชี้วัดธรรมนูญของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 56 ข้อ

คณะกรรมการภาคประชาสังคม สภาพัฒนาการเมือง. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ, สำนักแผนพัฒนาการเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า, 2554.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. รายงานการวิจัยโครงการขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีระดับองค์กรไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ, สถาบันพระปกเกล้า, 2548.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. **ทศวรรษ: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ, สถาบันพระปกเกล้า, 2549.

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์และบุญมี ลี. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ, สถาบันพระปกเกล้า, 2544.

เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. **คู่มือการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดโครงการประกวดความคิดสร้างสรรค์ ในการปรับปรุงงานและลดขั้นตอนการทำงาน ประจำปี 2555 (ปีที่ 9)**, เอกสารอัดสำเนา.

_____. **แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ เทศบาลตำบลบางพระ ประจำปีงบประมาณ 2552-2555**, เอกสารอัดสำเนา.

1. โครงการนำตัวชี้วัด ธรรมนูญการปฏิบัติ ในหน่วยงานรัฐ

หลักการและเหตุผล

จากกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี 2550 มีบทบัญญัติ ในหมวด3ว่าด้วยแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินมาตรา 78 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินดังต่อไปนี้ (7) จัดให้มีแผนพัฒนาการเมืองรวมทั้งจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระเพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัดและจาก พรบ. สภาพพัฒนาการเมือง มาตรา5ให้มีสภาพพัฒนาการเมืองมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองโดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มาตรา6เพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์ตามมาตรา 5ให้สภาพพัฒนาการเมืองมีอำนาจหน้าที่ดังนี้(1) จัดทำแผนพัฒนาการเมือง(2) เสริมสร้างวัฒนธรรมอันดีทางการเมืองวิถีชีวิตประชาธิปไตยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (3) ส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันการเมืองและสถาบันทางการเมืองรวมทั้งการดำเนินการต่อไปนี้(ก) ส่งเสริมการพัฒนาศีลธรรมคุณธรรมและจริยธรรมและประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดินสถาบันการเมืององค์กรตามรัฐธรรมนูญให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมให้เกิดผลเป็นรูปธรรม(ข) ประสานให้สถาบันการเมืองส่วนราชการหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจเห็นความสำคัญและร่วมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆของหน่วยงานดังกล่าวรวมทั้งรัฐธรรมนูญมาตรา 78 (4) พัฒนาระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ และมาตรา 74 บุคคลผู้เป็นข้าราชการพนักงานลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมนูญการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หลักธรรมนูญการปฏิบัติกับรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2540 และตามกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงรัฐบาลกับธรรมนูญการปฏิบัติในหลายประเด็น เช่นความโปร่งใส การตรวจสอบได้ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากข้อมูลต่างๆ ณ ปัจจุบัน ประเทศไทยมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแล้วในบางหน่วยงาน แต่ยังไม่ครอบคลุม และการการปฏิบัติจริงยังไม่ทั่วถึง ประชาชนยังคงขาดการมีส่วนร่วม จากข้อกฎหมาย คำจำกัดความ และสภาพปัญหาของสังคมไทยข้างต้น ข้อเท็จจริง หลักธรรมาภิบาล ยังไม่มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง แม้จะมีตัวชี้วัด ฯ แล้วในหลายหน่วยงานก็ตาม รวมทั้งคณะกรรมการภาคประชาสังคมสภาพัฒนาการเมือง ได้จัดทำตัวชี้วัดธรรมาภิบาลเรียบร้อยแล้วเมื่อปี 2554 เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล แต่ ณ ปัจจุบัน ยังขาดคู่มือการนำไปใช้ และการประเมินผล รวมทั้งการกระตุ้น และส่งเสริมให้เกิดการใช้หลัก ธรรมาภิบาล ยังไม่ปรากฏชัด ดังนั้นกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรมและวิถีประชาธิปไตยจึงคิดโครงการนี้เพื่อจัดทำพื้นที่นำร่องที่มีความพร้อมและต้องการเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นพื้นที่ต้นแบบในการใช้ธรรมาภิบาลในหน่วยงานรัฐอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างคู่มือการใช้หลักธรรมาภิบาล และคู่มือการประเมินผล ตามคู่มือตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ที่สภาพัฒนาการเมืองได้จัดทำขึ้น
2. เพื่อสร้างพื้นที่ต้นแบบของตัวอย่างการใช้หลักธรรมาภิบาล ในหน่วยงานรัฐ
3. เพื่อกระตุ้น และสนับสนุนให้หน่วยงานรัฐ เกิดการบริหาร โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานรัฐ

กลุ่มเป้าหมาย

หน่วยงานรัฐ เฉพาะพื้นที่ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เช่น ภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ อบต. แม่อ่อน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดร้อยเอ็ด อบต.พนมไพร จังหวัดนครราชสีมา เทศบาลนครราชสีมา จังหวัดอุดรธานี เทศบาลนครอุดรธานี ภาคกลาง จังหวัดฉะเชิงเทรา อบต. บางดินเปิดหรือพื้นที่ และหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ

วิธีการดำเนินการ

1. เชิญชวนหน่วยงานรัฐที่สนใจร่วมดำเนินการ จังหวัดนำร่อง หรือ พื้นที่นำร่อง ฯ
2. ตั้งคณะทำงาน เชิญชวนนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ และสมาชิกสภม.ที่สนใจ เป็นคณะทำงาน
3. ผลิตคู่มือการใช้หลักธรรมาภิบาล และเครื่องมือประเมินการใช้หลักธรรมาภิบาล
4. เชิญหน่วยงานที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ หรือหน่วยงานต้นแบบ เข้าร่วมประชุมชี้แจง หลักการ และรายละเอียด
5. ดำเนินการประเมินผลงานในพื้นที่ต้นแบบที่ร่วมโครงการ

6. จัดแถลงข่าว ประกาศเกียรติคุณ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2555 ถึง 30 กรกฎาคม 2555

งบประมาณ

งบประมาณประจำปี 2555 รวมทั้งสิ้น 195,000 บาท(หนึ่งแสนเก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การตื่นตัวและปรับเปลี่ยนแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน ให้มีธรรมาภิบาล

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมจริยธรรมและวิถีประชาธิปไตยสภาพัฒนาการเมือง

2. รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ

2.1 พื้นที่นำร่อง

เทศบาลตำบลเกาะคา 399 ม.3 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	เทศบาลตำบลงไกรลาส หมู่ที่ 2 ถนนสิงหวัฒน์ ตำบลบ้านกว้าง อ.งไกรลาส จังหวัดสุโขทัย 64170
องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบางขลัง ตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110 โทร. 0-5594-2715	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม 48160
เทศบาลเมืองเกาะสมุย ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84140	เทศบาลตำบลนาแก 399 หมู่ 3 ถนนสวัสดิภาพพิสุทธ์ ต.นาแก อ.นาแก จ. นครพนม 48130
เทศบาลตำบลบางเสาธง ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 10540	องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา 43/2 หมู่ 2 ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

<p>องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ถ.นารวมต.เสวี 1 ต.เสม็ด อ.เมือง จ.ชลบุรี 20130</p>	<p>เทศบาลตำบลบางพระ เลขที่ 99/9 หมู่ 10 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20110 โทร.038-357-999</p>
<p>เทศบาลเมืองแสนสุข ถ.บางแสนสาย 2 ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี โทรศัพท์ : 0-3819-3500-2</p>	<p>เทศบาลเมืองอ่างศิลา ถนนเสม็ด-อ่างศิลา จังหวัดชลบุรี 20000 โทร.0-3814-2100</p>

2.2 พื้นที่ ที่เข้าร่วมพัฒนาตัวชี้วัด ธรรมชาติบาล ฯ

<p>เทศบาลตำบลเกาะคา 399 ม.3 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130</p>	<p>เทศบาลตำบลงไกรลาส หมู่ที่ 2 ถนนสิงหวัฒน์ ตำบลบ้านกว้าง อ.งไกรลาส จังหวัดสุโขทัย 64170 โทรศัพท์ 055-691158</p>
<p>องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบางขลัง ตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110 โทร. 0-5594-2715</p>	<p>องค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี ตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม 48160</p>
<p>เทศบาลตำบลลานข่อย เลขที่ 1 หมู่ที่ 3 ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93110</p>	<p>เทศบาลตำบลแพรกหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110 โทร 0-7464-3276-7</p>
<p>เทศบาลเมืองเกาะสมุย ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84140</p>	<p>เทศบาลตำบลนาแก 399 หมู่ 3 ถนนสวัสดิภาพพิสุทธิ ต.นาแก อ.นาแก จ. นครพนม 48130 โทรศัพท์ 042-571-401,</p>
<p>องค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง หมู่ที่ 3 ตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย 64120 โทร. 0-5561-3674</p>	<p>เทศบาลเมืองสะเดา ถนนกาญจนวนิชย์ ตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90120</p>
<p>องค์การบริหารส่วนตำบลพนมไพร ต.พนมไพร อ.พนมไพร จ.ร้อยเอ็ด 45140</p>	<p>เทศบาลนครนครราชสีมา 635 ถ.โพธิ์กลาง อ.เมือง จ.นครราชสีมา ไปรษณีย์ 30000 โทร. 0-4423-4600 - 59</p>
<p>เทศบาลนครอุดรธานี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง อุดรธานี 41000</p>	<p>องค์การบริหารส่วนตำบลบางดินเป็ด 10/2 ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลบางดินเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000</p>

<p>องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเต่า ต. เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง 93110 โทรศัพท์ 0-7460-0100</p>	<p>องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา 43/2 หมู่ 2 ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 โทร.0-2312-1816-7</p>
<p>เทศบาลตำบลบางเสาธง ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 10540 โทร.0-2315-1606</p>	<p>องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี เลขที่ 5 หมู่ที่ 4 ถนนขมะนันท์ ต. นาดี อ.นาดี จังหวัดปราจีนบุรี 25220 โทรศัพท์ 037-289247</p>
<p>องค์การบริหารส่วนตำบลนามะตูม 5 ม.4 ต.นามะตูม อำเภอพัฒน์ศิม จังหวัดชลบุรี 20140 โทร. 0-3846-2446</p>	<p>เทศบาลตำบลบางพระ เลขที่ 99/9 หมู่ 10 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20110 โทร.038-357-999</p>
<p>องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ถนนนารวมตเสวี 1 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20130</p>	<p>เทศบาลตำบลเสม็ด เลขที่ 333 หมู่ที่ 3 ถนนนารวมตเสวี 1 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20130 โทร.038-398046-8</p>
<p>เทศบาลตำบลเหมือง เลขที่ 9 หมู่ที่ 4 ตำบลเหมือง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20130 โทรศัพท์ : 038-389224-5</p>	<p>เทศบาลเมืองอ่างศิลา ถนนเสม็ด-อ่างศิลา จังหวัดชลบุรี 20000 โทร.0-3814-2100</p>
<p>เทศบาลตำบลลาดขวาง ม.3 ต.ลาดขวาง อ.บ้านโพธิ์ จ.ฉะเชิงเทรา 24140 โทร. 038-578042</p>	<p>เทศบาลเมืองแสนสุข ถ.บางแสนสาย 2 ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี โทรศัพท์ : 0-3819-3500-2</p>

3. ตัวอย่างโครงการที่สอดคล้องกับการนำธรรมภิบาลไปปฏิบัติ

โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ประจำปีงบประมาณ 2555

เทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

1. ชื่อโครงการ

โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ประจำปีงบประมาณ 2555

2. หลักการเหตุผล

สืบเนื่องจากกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลโดยมีทิศทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” แก่ประชาชน โดยการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พัฒนาชุมชน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน มีเป้าหมายในการบริหารราชการแบบบูรณาการโดยยึดประชาชน เป็นศูนย์กลางและพัฒนาการบริการประชาชน เพื่อจัดบริการเคลื่อนที่นำบริการเชิงรุกไปสู่ประชาชนในพื้นที่

จากนโยบายดังกล่าว เทศบาลตำบลเสม็ด จึงได้บรรจุโครงการเทศบาลเคลื่อนที่ไว้ในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555-2557) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม แนวทางที่ 1.3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการและแก้ไขปัญหาสังคม และได้จัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน งานส่งเสริมและสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชน

ทั้งนี้เทศบาลตำบลเสม็ด จะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน จัดกิจกรรมออกหน่วยเคลื่อนที่ไปบริการประชาชนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการของเทศบาล อาทิ เช่น การตรวจสุขภาพและจ่ายยา การทำหมันสุนัข และแมว ฝึกอาชีพ การขอแบบแปลนบ้านเพื่อประชาชน การขออนุญาตก่อสร้าง รับชำระภาษี รับแจกพันธุ์พืช บริการตัดผม บริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า การออกร้านจำหน่ายสินค้า OTOP สินค้าราคาถูก ร้านค้าชุมชน และหน่วยงานเอกชนในพื้นที่ เป็นต้น รวมทั้งการนำบริการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายและขยายโอกาส เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตพื้นที่

3. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อนำบริการเชิงรุกไปสู่ประชาชนตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย
- 1.2 เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
- 1.3 เพื่อบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานอื่นที่เข้าร่วมโครงการฯ ในการช่วยเหลือประชาชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

1.4 เพื่อส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่มีประโยชน์แก่ประชาชนที่จะได้รับการรับบริการต่าง ๆ

4. เป้าหมาย

ออกหน่วยให้บริการประชาชน จำนวน 3 ครั้ง ในปี 2555

5. กิจกรรม

- 5.1 ให้คำปรึกษาการชำระภาษี
- 5.2 ให้คำปรึกษาการขออนุญาตก่อสร้าง
- 5.3 ขอแบบแปลนบ้านเพื่อประชาชน
- 5.4 รับเรื่องราวร้องทุกข์ และให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย
- 5.5 ตรวจสอบสุขภาพ/วัดความดัน/จ่ายยาเบื้องต้น/การทำหมันและฉีดวัคซีนสุนัขและแมว
- 5.6 ฝึกทักษะการวาดภาพระบายสีให้กับเด็กและเยาวชน
- 5.7 รับลงทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคม
- 5.8 ฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้น
- 5.9 กิจกรรมนันทนาการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ให้แก่เด็กและเยาวชน ฯลฯ

6. วิธีการดำเนินงาน

- 6.1 ประสานส่วนราชการของเทศบาลในการส่งกิจกรรมออกหน่วยเทศบาลเคลื่อนที่
- 6.2 ประสานงานหน่วยงานราชการอื่นและภาคเอกชน ออกหน่วยร่วมกับเทศบาล
- 6.3 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และเข้าร่วมโครงการฯ
- 6.4 ประสานขอความอนุเคราะห์หน่วยงานอื่นในการจัดเตรียมสถานที่ และการอำนวยความสะดวกในการจัดงาน
- 6.5 ติดตามและประเมินผลโครงการฯ

7. สถานที่ดำเนินการ

เขตพื้นที่เทศบาลตำบลเสม็ด

8. ระยะเวลา

ดำเนินการช่วงระหว่างเดือนมีนาคม 2555 ถึงเดือนกันยายน 2555

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน					
		มี.ค.-เม.ย.55		พ.ค.-มิ.ย.55		ก.ค.-ส.ค.55	
1	โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ครั้งที่ 1						
2	โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ครั้งที่ 2						
3	โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ครั้งที่ 3						

9. ผู้รับผิดชอบ

กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลเสมีด

10. งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการฯ เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2555 ประเภทค่าใช้จ่ายในโครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ประจำปีงบประมาณ 2555 ตั้งไว้ จำนวน 200,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ตั้งจ่ายจากเงินรายได้ปรากฏในแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนงานส่งเสริมและสนับสนุนความเข้มแข็งชุมชน

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 เทศบาลตำบลเสมีดได้ดำเนินการต่าง ๆ ของเทศบาล ออกหน่วยให้บริการประชาชนตามนโยบายการบริการเชิงรุกของกระทรวงมหาดไทย

11.2 ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ

11.3 ประชาชนได้รับความรู้ในการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว

11.4 ทำให้หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน สามารถทำงานแบบบูรณาการร่วมกันในการช่วยเหลือประชาชนได้

แบบประเมินโครงการเทศบาลเคลื่อนที่ ประจำปีงบประมาณ 2555 ครั้งที่.....
วันที่.....สถานที่.....

คำชี้แจง โปรดระบุเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 1-20 ปี 21-40 ปี 41-60 ปี 61 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพ รับจ้าง ค้าขาย รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 เกษตรกรรม ธุรกิจส่วนตัว อื่น ๆ (ระบุ).....
5. รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท 10,001-20,000 บาท
 มากกว่า 20,000 บาท

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการให้บริการ

ประเด็นวัดความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร					
2. สถานที่ในการจัดให้บริการเหมาะสม					
3.วัน และเวลาในการจัดโครงการเหมาะสม					
4.ระยะเวลา และขั้นตอนการให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว					
5.แนะนำข้อมูลมีเอกสาร/แผ่นพับให้บริการ					
6.สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน					
7.มีความพึงพอใจในการเลือกซื้อสินค้าที่เข้าร่วมโครงการ					
8.ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมฝึกอาชีพ					
9.ต้องการให้จัดโครงการต่อไป					
10.โดยภาพรวมในการจัดโครงการ					

ตอนที่ 3 สํารวจข้อมูลเพิ่มเติม

1. ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการจัดงานครั้งนี้จากที่ใด

- เสียงตามสายประชาสัมพันธ์ของเทศบาล
- ใบปลิว
- วิทยุชุมชน
- รถโฆษณาเคลื่อนที่
- เพื่อนบ้าน
- อื่น ๆ

2. ท่านชอบกิจกรรมใดในงานนี้มากที่สุด

- ฝึกอาชีพอิสระ
- ถักวักชีน ทำหมันสุนัข แมว
- ตรวจคัดกรองสุขภาพ
- ทำฟัน อุดฟัน ถอนฟัน ขูดหินปูน
- เลือกซื้อสินค้าราคาถูก
- รับแจกพันธุ์พืช
- ชำระภาษี รถยนต์ จักรยานยนต์
- วาดภาพระบายสี
- อื่น ๆ

3. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาร่วมงาน

- อำนวยความสะดวกในการขอรับบริการด้านต่าง ๆ
- อำนวยความสะดวกในการให้คำแนะนำ สอบถามข้อมูล และการประชาสัมพันธ์
- ไม่อำนวยความสะดวกและไม่ให้ความร่วมมือใด ๆ
- อื่น ๆ

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

นอกจากโครงการดังกล่าวข้างต้นนั้น ยังมีตัวอย่างกิจกรรมหรือโครงการที่มีธรรมชาติอื่น ๆ เช่น

1. กิจกรรม รับฟังความคิดเห็น ในการกำหนดนโยบาย ที่มีผลกระทบต่อประชาชน เช่น การตัดถนน สร้างฝาย สร้างเขื่อน สร้างโรงไฟฟ้า
2. กิจกรรมที่ให้ประชาชนมาใช้สถานที่ราชการ การจัดสรรงบประมาณ ให้ประชาชนในการทำ กิจกรรม เพื่อสาธารณะ การให้นักวิชาการเป็นที่ปรึกษาแก่ประชาชน
3. กิจกรรมให้ประชาชนร่วมวางแผน พัฒนาท้องถิ่น
4. กิจกรรมให้ประชาชนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ร่วมเป็นกรรมการตรวจรับ
5. การกระจายอำนาจจากผู้บังคับบัญชา สู่ระดับรองลงไป
6. การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ได้บังคับบัญชา และ ตอบข้อร้องเรียน
7. การใช้เทคโนโลยีในการลดการใช้กระดาษ เช่น E-Letter
8. การเปิดเผยคำวินิจฉัย ข้อร้องเรียน
9. การเปิดเผยงบประมาณรายรับรายจ่ายอย่างโปร่งใส

๑๓๑

4. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

:: ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2546 เป็นปีที่ 58 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 221 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับ มาตรา 3/1 และ มาตรา 71/10 (5) แห่ง พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546"

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 การปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ในเรื่องใดสมควรที่ส่วนราชการใดจะปฏิบัติเมื่อใด และจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของ ก.พ.ร.

มาตรา 4 ในพระราชกฤษฎีกานี้

"ส่วนราชการ" หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

"รัฐวิสาหกิจ" หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

"ข้าราชการ" หมายความว่า พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานในส่วนราชการ

มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

:: หมวด 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มาตรา 6 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

- (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

:: หมวด 2 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

มาตรา 7 การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

มาตรา 8 ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการ โดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ และจะต้องมีแนวทางการบริหารราชการ ดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ตาม มาตรา 7 และสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและนโยบายของ คณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา

(2) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ และมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

(3) ก่อนเริ่มดำเนินการส่วนราชการต้องจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีและผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ในกรณีที่ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น

(4) ให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะต้องคอยรับฟังความคิดเห็น และความพึงพอใจของสังคม โดยรวมและประชาชนผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

(5) ในกรณีที่เกิดปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการ ให้ส่วนราชการดำเนินการ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้น โดยเร็ว ในกรณีที่ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเกิดขึ้นจากส่วนราชการอื่น หรือระเบียบข้อบังคับที่ออกโดยส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง โดยเร็วต่อไป และให้แจ้ง ก.พ.ร. ทราบด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการกำหนดวิธีปฏิบัติให้เหมาะสมกับภารกิจแต่ละเรื่อง ทั้งนี้ ก.พ.ร. จะกำหนดแนวทางการดำเนินการทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรานี้ด้วยก็ได้

:: หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มาตรา 9 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

(2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอนเป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ ตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พ.ร. กำหนด

(4) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจ หรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

มาตรา 10

ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้ชิดหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิด การบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ให้ส่วนราชการมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติราชการของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าคณะผู้แทนในต่างประเทศ เพื่อให้การบริหารราชการแบบบูรณาการในจังหวัดหรือในต่างประเทศ แล้วแต่กรณีสามารถใช้อำนาจตามกฎหมายได้ครบถ้วน ตามความจำเป็นและบริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา 11 ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา 12 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.พ.ร. อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการกำกับการปฏิบัติราชการ โดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือโดยวิธีการอื่นใด เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

มาตรา 13

ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีแผนการบริหารราชการแผ่นดินตลอดระยะเวลาการบริหารราชการของคณะรัฐมนตรี

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และสำนักงานงบประมาณ ร่วมกันจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ตามวรรคหนึ่งแล้ว
ให้มีผลผูกพันคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี และส่วนราชการ
ที่จะต้องดำเนินการจัดทำภารกิจให้เป็นไปตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินนั้น

มาตรา 14 ในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินตาม มาตรา 13 ให้จัดทำเป็นแผนสี่ปี
โดยนำนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภามาพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้
อย่างน้อยจะต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน
ส่วนราชการหรือบุคคลที่จะรับผิดชอบในแต่ละภารกิจ ประมาณการรายได้ และรายจ่ายและทรัพยากรต่าง ๆ
ที่จะต้องใช้ระยะเวลาการดำเนินการ และการติดตามประเมินผล

มาตรา 15 เมื่อมีการประกาศใช้บังคับแผนการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว
ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนนิติบัญญัติ
โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีขึ้นใหม่หรือกฎหมายที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม
หรือยกเลิกให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนราชการผู้รับผิดชอบ
และระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ

แผนนิติบัญญัตินั้นเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ
ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเสนอแล้ว
ให้มีผลผูกพันส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่เห็นสมควร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำแผนนิติบัญญัติเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานก็ได้

มาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนสี่ปี
ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินตาม มาตรา 13

ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี
โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน
รวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่นที่ต้องใช้เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

เมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใด ตามวรรคสองแล้ว
ให้สำนักงานงบประมาณดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละภารกิจ
ตามแผนปฏิบัติราชการดังกล่าว

ในกรณีที่ส่วนราชการมิได้เสนอแผนปฏิบัติการราชการในภารกิจใด หรือภารกิจใดไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี มิให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณสำหรับภารกิจนั้น เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำรายงาน

แสดงผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา 17 ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณกำหนดให้ ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อขอรับงบประมาณ ให้สำนักงบประมาณและ ก.พ.ร. ร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการตาม มาตรา 16 ให้สามารถใช้ได้กับแผนปฏิบัติการที่ต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เพิ่มภาระงานในการจัดทำแผนจนเกินสมควร

มาตรา 18 เมื่อมีการกำหนดงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามแผนปฏิบัติการของส่วนราชการใดแล้ว การโอนงบประมาณจากภารกิจหนึ่งตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการไปดำเนินการอย่างอื่น ซึ่งมีผลทำให้ภารกิจเดิมไม่บรรลุเป้าหมายหรือนำไปใช้ในภารกิจใหม่ที่มีได้กำหนดในแผนปฏิบัติการ จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ปรับแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกันแล้ว

การปรับแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้อีกเฉพาะในกรณี ที่งานหรือภารกิจใดไม่อาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ต่อไปได้ หรือหมดความจำเป็นหรือไม่เป็นประโยชน์ หรือหากดำเนินการต่อไปจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น หรือมีความจำเป็นอย่างอื่นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ปรับแผนปฏิบัติการแล้ว ให้ดำเนินการแก้ไขแผนการบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องกันด้วย

มาตรา 19 เมื่อนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่สรุปผลการปฏิบัติการและให้ข้อมูลต่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ตามที่นายกรัฐมนตรีคนใหม่ สั่งการ ทั้งนี้ เพื่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่จะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนด นโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

:: หมวด 4 การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

มาตรา 20

เพื่อให้การปฏิบัติการภายในส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ส่วนราชการกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการและงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละงานหรือโครงการ และต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกันด้วย

มาตรา 21 ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภทขึ้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ให้ส่วนราชการคำนวณรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะ

ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น ตามระยะเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด และรายงานให้สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และ ก.พ.ร. ทราบ

ในกรณีที่รายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะใดของส่วนราชการใดสูงกว่า รายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะประเภทและคุณภาพเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันของส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการนั้นจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะดังกล่าวเสนอสำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และ ก.พ.ร. ทราบ

และถ้ามิได้มีข้อทักท้วงประการใดภายในสิบห้าวันก็ให้ส่วนราชการดังกล่าวถือปฏิบัติ ตามแผนการลดรายจ่ายนั้นต่อไปได้

มาตรา 22 ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานประมาณร่วมกันจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่ เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีสำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าภารกิจใดสมควรจะได้ดำเนินการต่อไปหรือยุบเลิก และเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ในการประเมินความคุ้มค่าตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงประเภทและสภาพของแต่ละภารกิจ ความเป็นไปได้ของภารกิจหรือโครงการที่ดำเนินการ ประโยชน์ที่รัฐและประชาชนจะพึงได้และรายจ่ายที่ต้องเสียไปก่อนและหลังที่ส่วนราชการดำเนินการด้วย

ความคุ้มค่าตามมาตรานี้ ให้หมายความถึงประโยชน์หรือผลเสียทางสังคม และประโยชน์หรือผลเสียอื่น ซึ่งไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย

มาตรา 23 ในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคม ภาระต่อประชาชน คุณภาพ วัตถุประสงค์ ที่จะใช้ ราคา และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบกัน

ในกรณีที่วัตถุประสงค์ในการใช้เงินเป็นเหตุให้ต้องคำนึงถึงคุณภาพ และการดูแลรักษาเป็นสำคัญ ให้สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องถือราคาต่ำสุดในการเสนอซื้อหรือจ้างเสมอไป

ให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแล ระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา 24 ในการปฏิบัติการกิจใด หากส่วนราชการจำเป็นต้องได้รับอนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบจากส่วนราชการอื่นตามที่มิได้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบดังกล่าว แจ้งผลการพิจารณาให้ส่วนราชการที่ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความขอ

ในกรณีที่เรื่องใดมิได้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติไว้ และขั้นตอนการปฏิบัตินั้นต้องใช้ระยะเวลาเกินสิบห้าวัน

ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบ
ประกาศกำหนดระยะเวลาการพิจารณาไว้ให้ส่วนราชการอื่นทราบ

ส่วนราชการใดที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ
หรือให้ความเห็นชอบมิได้ดำเนินการไปแล้วเสร็จตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากเกิดความเสียหายใดขึ้น
ให้ถือว่าข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องและหัวหน้าส่วนราชการนั้นประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง
เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความล่าช้านั้นมีได้เกิดขึ้นจากความผิดของตน

มาตรา 25 ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาใด ๆ
ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่รับผิดชอบในปัญหานั้น ๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว
การตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาวินิจฉัย ให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในการพิจารณาเรื่องใด ๆ โดยคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการมีมติเป็นประการใดแล้ว
ให้มติของคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย
แม้ว่าในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นผู้แทนของส่วนราชการที่เป็นกรรมการจะได้เข้าร่วมพิจารณาวินิจฉัยก็ตาม
ถ้ามีความเห็นแตกต่างกันสองฝ่าย ให้บันทึกความเห็นของกรรมการฝ่ายข้างน้อยไว้ให้ปรากฏในเรื่องนั้นด้วย

ความผูกพันที่กำหนดไว้ในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการวินิจฉัยในปัญหาด้านกฎหมาย
มาตรา 26 การสั่งราชการ โดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร
เว้นแต่ในกรณีที่ยังบังคับบัญชาที่มีความจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้
แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึกคำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและ
เมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้วให้บันทึกรายงานให้ผู้สั่งราชการทราบ
ในบันทึกให้อ้างอิงคำสั่งด้วยวาจาไว้ด้วย

:: หมวด 5 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

มาตรา 27 ให้ส่วนราชการจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ
การปฏิบัติราชการ
หรือการดำเนินการอื่นใดของผู้ดำรงตำแหน่งใดให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้น
โดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ ทั้งนี้
ในการกระจายอำนาจการตัดสินใจดังกล่าวต้องมุ่งผลให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการบริการประชาชน
เมื่อได้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ส่วนราชการกำหนด หลักเกณฑ์การควบคุม
ติดตาม และกำกับดูแลการใช้อำนาจและความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจไว้ด้วย
หลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องไม่สร้างขั้นตอนหรือการกัณครองงานที่ไม่จำเป็นในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ในการนี้
หากสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมแล้วจะเป็นการลดขั้นตอนเพิ่มประสิทธิภาพและประหยัดค่า
ใช้จ่าย รวมทั้งไม่เกิดผลเสียหายแก่ราชการ ให้ส่วนราชการดำเนินการให้ข้าราชการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

หรือโทรคมนาคมตามความเหมาะสมและกำลังเงินงบประมาณ

เมื่อส่วนราชการใดได้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ตามวรรคหนึ่ง หรือได้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมตามวรรคสองแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา 28 เพื่อประโยชน์ในการกระจายอำนาจการตัดสินใจตาม มาตรา 27 ก.พ.ร. ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการหรือแนวทางในการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ความรับผิดชอบระหว่างผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ และการลดขั้นตอนในการปฏิบัติราชการให้ส่วนราชการถือปฏิบัติก็ได้

มาตรา 29

ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลา การดำเนินการ รวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการและในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจดูได้

มาตรา 30 ในกระทรวงหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของปลัดกระทรวงที่จะต้องจัดให้ส่วนราชการภายใน กระทรวงที่รับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการประชาชนร่วมกันจัดตั้งศูนย์บริการร่วม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎอื่นใด ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อสอบถาม ขอทราบข้อมูล ขออนุญาต หรือขออนุมัติในเรื่องใด ๆ ที่เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในกระทรวงเดียวกัน โดยติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์บริการร่วมเพียงแห่งเดียว

มาตรา 31 ในศูนย์บริการร่วมตาม มาตรา 30 ให้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับเรื่องราวต่าง ๆ และดำเนินการส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้มีข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของทุกส่วนราชการในกระทรวง รวมทั้งแบบคำขอต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมที่จะบริการประชาชนได้ ณ ศูนย์บริการร่วม

ให้เป็นหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดพิมพ์รายละเอียดของเอกสารหลักฐาน ที่ประชาชนจะต้องจัดทำในการขออนุมัติหรือขออนุญาตในแต่ละเรื่องมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการร่วม และให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนที่มาติดต่อได้ทราบในครั้งแรกที่มาติดต่อ และตรวจสอบว่าเอกสารหลักฐานที่จำเป็นดังกล่าวนั้นประชาชนได้ยื่นมาครบถ้วนหรือไม่ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงระยะเวลาที่ต้องใช้ดำเนินการในเรื่องนั้น

ในการยื่นคำร้องหรือคำขอต่อศูนย์บริการร่วมตาม มาตรา 30 ให้ถือว่าเป็นการยื่นต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดตามที่ระบุไว้ในกฎหมายหรือกฎแล้ว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีปัญหา หรืออุปสรรคในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายหรือกฎในเรื่องใด ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ ก.พ.ร. ทราบ

เพื่อดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายหรือกฎนั้นต่อไป

มาตรา 32 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ จัดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบริการประชาชนในเรื่องเดียวกันหรือต่อเนื่องกันในจังหวัด อำเภอ หรือกิ่งอำเภอนั้น ร่วมกันจัดตั้งศูนย์บริการร่วมไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร โดยประกาศให้ประชาชนทราบ และให้นำความใน มาตรา 30 และ มาตรา 31 มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

:: หมวด 6 การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ

มาตรา 33 ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็น หรือสมควรที่จะได้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี กำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน

กำหนดเวลาในการจัดให้มีการทบทวนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่ ก.พ.ร. กำหนด

ในกรณีที่ส่วนราชการเห็นควรยกเลิก ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงภารกิจ ให้ส่วนราชการดำเนินการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ โครงสร้าง และอัตรากำลัง ของส่วนราชการให้สอดคล้องกัน และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ ก.พ.ร.

พิจารณาแล้วเห็นว่าภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการใดรับผิดชอบดำเนินการอยู่สมควรเปลี่ยนแปลง ยกเลิก หรือเพิ่มเติม ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นดำเนินการปรับปรุงภารกิจ อำนาจหน้าที่ โครงสร้างและอัตรากำลังของส่วนราชการนั้นให้สอดคล้องกัน

มาตรา 34 ในกรณีที่มีการยุบเลิก โอน หรือรวมส่วนราชการใดทั้งหมดหรือบางส่วน ห้ามมิให้จัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ที่มีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับส่วนราชการดังกล่าว ขึ้นอีก เว้นแต่มีการเปลี่ยนแปลงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และมีเหตุผลจำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ หรือรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน และ โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ.ร.

มาตรา 35 ส่วนราชการมีหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ และทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อดำเนินการยกเลิก ปรับปรุง หรือจัดให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศขึ้นใหม่ ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือสอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วและลดภาระของประชาชนเป็นสำคัญ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ให้ส่วนราชการนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนมาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 36 ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใด ไม่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ เป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการหรือการดำรงชีวิตของประชาชน หรือก่อให้เกิดภาระหรือความยุ่งยากต่อประชาชนเกินสมควร ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอแนะต่อส่วนราชการนั้นเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกโดยเร็วต่อไป

ในกรณีที่ส่วนราชการที่ได้รับการเสนอแนะไม่เห็นชอบด้วย

กับคำเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

:: หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

มาตรา 37

ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบเป็นการทั่วไป ส่วนราชการใดมิได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานใด และ ก.พ.ร. พิจารณาเห็นว่างานนั้นมีลักษณะที่สามารถกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จได้ หรือส่วนราชการได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จไว้ แต่ ก.พ.ร. เห็นว่าเป็นระยะเวลาที่ล่าช้าเกินสมควร ก.พ.ร. จะกำหนดเวลาแล้วเสร็จให้ส่วนราชการนั้นต้องปฏิบัติก็ได้

ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องตรวจสอบ

ให้ข้าราชการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 38 เมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชน หรือจากส่วนราชการด้วยกันเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้ทราบภายใน สิบห้าวันหรือภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ตาม มาตรา 37

มาตรา 39 ให้ส่วนราชการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของ

ส่วนราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่จะสามารถติดต่อสอบถามหรือขอข้อมูล หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ

ระบบเครือข่ายสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง

ต้องจัดทำในระบบเดียวกับที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีขึ้นตาม มาตรา 40

มาตรา 40 เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วแก่ประชาชนในการติดต่อกับส่วนราชการทุกแห่ง ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศกลางขึ้น

ในกรณีที่ส่วนราชการใดไม่อาจจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการได้ อาจร้องขอให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดำเนินการจัดทำระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการดังกล่าวก็ได้

ในการนี้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะขอให้ส่วนราชการให้ความช่วยเหลือด้านบุคลากร ค่าใช้จ่าย และข้อมูลในการดำเนินการก็ได้

มาตรา 41 ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับคำร้องเรียน เสนอแนะ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับวิधिปฏิบัติราชการ อุปสรรค ความยุ่งยาก หรือปัญหาอื่นใดจากบุคคลใด โดยมีข้อมูลและสาระตามสมควร ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการให้ลุล่วงไป และในกรณีที่มีที่อยู่ของบุคคลนั้น ให้แจ้งให้บุคคลนั้นทราบผลการดำเนินการด้วย ทั้งนี้

อาจแจ้งให้ทราบผ่านทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการด้วยก็ได้

ในกรณีการแจ้งผ่านทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ มิให้เปิดเผยชื่อหรือที่อยู่ของผู้ร้องเรียน เสนอแนะ หรือแสดงความคิดเห็น

มาตรา 42 เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกรวดเร็ว ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการอื่น มีหน้าที่ตรวจสอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้น เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อน หรือความล่าช้า

ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่นหรือไม่เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็วต่อไป

ในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนหรือเสนอแนะจากข้าราชการหรือส่วนราชการอื่นในเรื่องใด ให้ส่วนราชการที่ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้นพิจารณาโดยทันที และในกรณีที่เห็นว่าการร้องเรียนหรือเสนอแนะนั้นเกิดจากความเข้าใจผิดหรือความไม่เข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ให้ชี้แจงให้ผู้ร้องเรียนหรือเสนอแนะทราบภายในสิบห้าวัน

การร้องเรียนหรือเสนอแนะตามวรรคสอง จะแจ้งผ่าน ก.พ.ร. ก็ได้

ในกรณีที่ ก.พ.ร. เห็นว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศใดมีลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.พ.ร. แจ้งให้ส่วนราชการที่ออก กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้นทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกต่อไปโดยเร็ว

มาตรา 43 การปฏิบัติราชการในเรื่องใด ๆ โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล จึงให้กำหนดเป็นความลับได้เท่าที่จำเป็น

มาตรา 44 ส่วนราชการต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปี
ราชการเกี่ยวกับการจัดซื้อหรือจัดจ้างที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้น และสัญญาใด ๆ
ที่ได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างแล้ว ให้ประชาชนสามารถขอคู่มือหรือตรวจสอบได้ ณ
สถานที่ทำการของส่วนราชการ และระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ ทั้งนี้
การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต้องไม่ก่อให้เกิดความได้เปรียบหรือเสียเปรียบหรือความเสียหายแก่บุคคลใดในการจัดซื้อ
หรือจัดจ้าง

ในการจัดทำสัญญาจัดซื้อหรือจัดจ้าง

ห้ามมิให้มีข้อความหรือข้อตกลงห้ามมิให้เปิดเผยข้อความหรือข้อตกลงในสัญญาดังกล่าว
เว้นแต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย กฎ ระเบียบ
หรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการคุ้มครองความลับทางราชการ หรือในส่วนที่เป็นความลับทางการค้า

:: หมวด 8 การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

มาตรา 45 นอกจากการจัดให้มีการประเมินผลตาม มาตรา 9 (3) แล้ว

ให้ส่วนราชการจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัม
ฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ ก.พ.ร. กำหนด

มาตรา 46

ส่วนราชการอาจจัดให้มีการประเมินภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับหรือหน่วยงานในส่วนราชการก็ได้ ทั้งนี้
การประเมินดังกล่าวต้องกระทำเป็นความลับและเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความสามัคคีของข้าราชการ

มาตรา 47 ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล

ให้ส่วนราชการประเมินโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเฉพาะตัวของข้าราชการผู้นั้นในตำแหน่งที่ปฏิบัติ
ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัด ได้รับจากการปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้น

มาตรา 48 ในกรณีที่ส่วนราชการใดดำเนินการให้บริการที่มีคุณภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
รวมทั้งเป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชน ให้

ก.พ.ร.เสนอคณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินเพิ่มพิเศษเป็นบำเหน็จความชอบแก่ส่วนราชการ

หรือให้ส่วนราชการใช้เงินงบประมาณเหลือจ่ายของส่วนราชการนั้น

เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือจัดสรรเป็นรางวัลให้ข้าราชการในสังกัด ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.ร. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา 49 เมื่อส่วนราชการใดได้ดำเนินงานไปตามเป้าหมาย สามารถเพิ่มผลงาน

และผลสัมฤทธิ์โดยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและคุ้มค่าต่อภารกิจของรัฐ

หรือสามารถดำเนินการตามแผนการลดค่าใช้จ่ายต่อหน่วยได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.ร. กำหนด ให้ ก.พ.ร.

เสนอคณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินรางวัลการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ส่วนราชการนั้น
หรือให้ส่วนราชการใช้เงินงบประมาณเหลือจ่ายของส่วนราชการนั้น
เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือจัดสรรเป็นรางวัลให้ข้าราชการในสังกัด ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.ร. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

:: หมวด 9 บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา 50 เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ คุ่มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ก.พ.ร.
โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

อาจกำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติการใดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้
รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นเพิ่มเติมจากที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 48 และ มาตรา 49 ก็ได้

มาตรา 51 ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกานี้กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนงานในเรื่องใด
และมีกฎหมายฉบับอื่นกำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนงานในเรื่องเดียวกันทั้งหมดหรือบางส่วน
เมื่อส่วนราชการได้จัดทำแผนงานตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งแล้วให้ถือว่า
ส่วนราชการนั้น ได้จัดทำแผนตามพระราชกฤษฎีกานี้ด้วยแล้ว

มาตรา 52 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
ตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
และการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด 5
และหมวด 7

ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 53 ให้องค์การมหาชนและรัฐวิสาหกิจ
จัดให้มีหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้

ในกรณีที่ ก.พ.ร. เห็นว่าองค์การมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจใดไม่จัดให้มีหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง
หรือมีแต่ไม่สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกานี้ ให้แจ้งรัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลองค์การมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจ
เพื่อพิจารณาสั่งการให้องค์การมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจนั้นดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

:: ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

:: พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

*หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่มีการปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการนี้ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอและเนื่องจาก มาตรา 3/1 แห่ง พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 บัญญัติให้การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

5. รายชื่อ คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีประชาธิปไตย

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี	นางสาววิภาศศิ ช้างทอง
นายเฉลิมรัตน์ เกษรสกุล	นายกองสิน แรงดี
นายโกศล พรหมช่วย	นางคณินนิตย์ आयุมั่น
นายนิพนธ์ เสวตะคุณ	นายนิมา โส นิช
ศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ	นางประไพพรรณ ภาณวะวัฒน์
นายพงษ์ศักดิ์ ทองอยู่	นายมะลิ ทองคำปลิว
รองศาสตราจารย์แฉะ คิลกวิทย์รัตน์	นายวงษ์ ก่อเกิดบุญ
นายวัชรินทร์ จันทร์เดช	นายวีระ จงไพศาล
ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์	นายสุพจน์ อัครพราหมณ์
รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ	นางพงษ์ทอง ตั้งชูพงศ์
นายแพทย์ชูชัย สุภวงส์ (เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)	
นายอภิรักษ์พันธุ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)	
นายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิ (เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน)	

6. รายชื่อคณะทำงานโครงการ ฯ

นายโกศล พรหมช่วย ประธานคณะทำงาน

นายนิพนธ์ เสวตะคุณ กรรมการ

นายเฉลิมรัตน์ เกษรสกุล กรรมการ

นายสมโชค จันทร์ทอง กรรมการ

นางสาว นพวรรณ แทน เลขธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการ

นาย.....แทน เลขธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการ

นายนิพนธ์ ธรรมศรี แทน เลขธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ กรรมการ